

RP 63/2017 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Hansel Ab

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om Hansel Ab ändras så att bolagets uppgifter uppdateras. Dessutom föreslås i lagen en ny bestämmelse om rätten att få och att behandla uppgifter i anslutning till behandling av upphandlingsuppgifter.

Det föreslås att landskapen och de upphandlande enheterna i landskapen fogas till företagets kundkrets så att de kan anlita bolagets tjänster. Lagändringen hänför sig till denna del till den pågående landskapsreformen och reformen för ordnandet av social- och hälsovården.

Lagen avses träda i kraft den 1 juli 2017.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	3
2.1 Lagstiftning och praxis.....	3
2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU.....	4
2.3 Bedömning av nuläget	5
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN.....	6
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	6
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	8
DETALJMOTIVERING	10
1 LAGFÖRSLAG	10
2 IKRAFTTRÄDANDE	15
3 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	15
LAGFÖRSLAG	16
om ändring av lagen om Hansel Ab	16
BILAGA	18
PARALLELLTEXT	18
om ändring av lagen om Hansel Ab	18

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Lagen om Hansel Ab (1096/2008) trädde i kraft den 1 januari 2009. Hansel Ab har så som avses i lagen fungerat som en inköpscentral och har konkurrensutsatt upphandling av sådana varor och tjänster, som utnyttjas i stor omfattning inom statsförvaltningen. Till Hansels uppgifter har också hört att konkurrensutsätta sina kunders egna upphandlingar samt skötsel av sakkunniguppgifter i anslutning till upphandling. Efter ikraftträdandet av lagen har bolagets uppgifter utvecklats bl.a. som en följd av programmet för digitalisering av statens upphandling och därför föreslås i lagen vissa preciseringar i fråga om bolagets uppgifter.

I samband med regionreformen som ska genomföras enligt regeringsprogrammet fastställde regeringen i fråga om landskapens upphandling att det för landskapen inte kommer att inrättas något nationellt servicecenter för gemensam upphandling. Enligt regeringens riktlinjer måste landskapen emellertid starkt satsa på att utveckla sitt upphandlingssamarbete för att förbättra kunskaperna om upphandling och för att inom upphandlingen uppnå betydande fördelar när det gäller volymer och specialisering. De kostnadsbesparingar som kan uppnås genom upphandling är betydande. I syfte att stödja landskapens upphandlingsverksamhet drog regeringens reformministergrupp den 21 december 2016 upp att särskilda bestämmelser kommer att utfärdas om landskapens rätt att anlita statens enhet för samordnad upphandling.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

I lagen om Hansel Ab ingår bestämmelser om Hansel Ab:s ställning, uppgifter och kunder. Kunder hos bolaget kan utöver de ämbetsverk och inrättningar samt andra upphandlande enheter som hör till statens budgetekonomi även vara sådana upphandlande enheter som staten finansierar eller där staten utnyttjar sin utnämningssätt på det sätt som avses i lagens 3 § 2 mom. Sådana upphandlande enheter är bl.a. universitet och högskolor samt Rundradion Ab och Veikkaus Ab.

Syftet med Hansels verksamhet är en effektivisering av användningen av offentliga medel samt en ökning av produktiviteten inom upphandlingen. Hansel har till uppgift att producera centraliserad upphandlingsverksamhet och stödverksamhet för inköp, förvalta upphandlingskontrakt och att producera sakkunnig- och utvecklingstjänster i anslutning till upphandling. Hansel genomför upphandling i regel genom ramavtal. I 22 a § i lagen om statsbudgeten (423/1988) ingår bestämmelser om upphandling för ämbetsverk och inrättningar som hör till statens budgetekonomi och deras skyldighet att genomföra sin upphandling genom att använda kontrakt för gemensam upphandling. Utöver gemensam upphandling konkurrensutsätter Hansel upphandlingskontrakt för sina kunders räkning och skapar teknisk infrastruktur i anslutning till upphandlingarna, exempelvis systemtjänster för konkurrensutsättning. Hansel förvaltar upphandlingskontrakt och tillhandahåller även sina kunder sakkunnigtjänster under den avtalsperiod upphandlingskontraktet gäller.

Hansel tillhandahåller även sina kunder sådana tjänster i anslutning till utvecklandet av upphandlingen som syftar till att förbättra styrningen och ledningen av upphandlingen samt att förbättra planmässigheten och uppföljningen av upphandlingen. I detta syfte har finansministeriet inom programmet för digitalisering av statens upphandlingar gett Hansel i uppdrag att sammanställa och analysera upphandlingsuppgifter i fråga om kunder som hör till statens budgetekonomi. Uppgifterna används för att utveckla upphandlingen och som hjälp vid planeringen av upphandling. Syftet är även att ge allmänheten tillgång till uppgifter om statens upp-

handling. Ministerarbetsgruppen för förnyade handlingssätt drog upp riktlinjer för detta den 16 januari 2017.

Upphandlande enheter i landskapen kommer att vara sådana upphandlande enheter som avses i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016, nedan upphandlingslagen) och som ska konkurrensutsätta sin upphandling i enlighet med upphandlingslagstiftningen.

I upphandlingslagen finns bestämmelser om definitioner som hänför sig till gemensam upphandling, inköpscentralens verksamhet samt rätten att använda sådana upphandlingsavtal som inköpscentralen har konkurrensutsatt, ramavtal och dynamiska inköpssystem. Den definition av en inköpscentral som ingår i upphandlingslagen förutsätter att inköpscentralens verksamhet hänför sig till dess ägare eller sådana upphandlande enheter i fråga om vilka det utfärdas särskilda bestämmelser om deras rätt att använda inköpscentralen.

Det föreslås bestämmelser om landskapens ställning och uppgifter inom ramen för den pågående reformen av social- och hälsovården och landskapsreformen. Enligt lagutkastet är ett landskap ett offentligrättsligt samfund med självstyre inom sitt område. Det finns 18 landskap på det finländska fastlandet. Landskapen grundas när lagarna träder i kraft den 1 juli 2017. Social- och hälsovården och andra uppgifter som hör till landskapen överförs till dem den 1 januari 2019. Till landskapen överförs uppgifter från NTM-centralerna, arbets- och näringsbyråerna, regionförvaltningsverken, landskapsförbunden och andra samkommuner samt kommunerna. Landskapens uppgifter omfattar bl.a. social- och hälsovård, räddningsväsendet, miljö- och hälsoskydd, ordnandet av företags-, arbets- och näringslivstjänster samt planeringen av trafiksystem samt den regionala väghållningen. I den proposition som gäller landskapsreformen föreslås dessutom att det inrättas nationella servicecenter och till dem koncentreras sådana stödtjänster som landskapen behöver. Avsikten är att servicecentren ska vara aktiebolag som ägs gemensamt av landskapen och som staten kan vara delägare i. Landskapen har dessutom affärsverk som svarar för produktionen av tjänsterna i landskapet. Landskapen, de riksomfattande servicecentren, landskapens affärsverk samt övriga enheter som står under bestämmande inflytande av landskapen är sådana upphandlande enheter som avses i upphandlingslagen om de har ett syfte i det allmännas intresse som inte har industriell eller kommersiell karaktär och de står under bestämmande inflytande av landskapen eller andra upphandlande enheter på det sätt som avses i upphandlingslagen. De upphandlande enheterna ska konkurrensutsätta sin upphandling i enlighet med upphandlingslagen. Några särskilda bestämmelser om genomförandet av landskapens upphandling kommer inte att utfärdas i samband med landskapsreformen.

2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU

Flera europeiska inköpscentralers verksamhet hänför sig utöver till de statliga centralförvaltningsmyndigheterna men även till regionalförvaltningsmyndigheter och kommuner. Kunder hos inköpscentralen i Danmark SKI är utöver de statliga centralförvaltningsmyndigheterna och lokala myndigheterna dessutom kommunerna samt offentligt ägda bolag. Kunder hos inköpscentralen i Österrike, Bundesbeschaffung GmbH (BBG), är utöver centralförvaltningens och förbundsländernas upphandlande enheter även universiteten, landskapen, städerna och kommunerna. Inköpscentralen Consipi i Italien har central-, region- och lokalförvaltningsmyndigheterna som kunder. Kunder hos den isländska inköpscentralen Ríkiskaup är de statliga och kommunala myndigheterna. I Sverige är Statskontoret inköpscentral för statens offentliga upphandling och SKL Kommentus är inköpscentral för kommunerna.

Den centrala verksamheten för de europeiska inköpscentralerna består av gemensam upphandling för inköpscentralernas kundkrets. För ett flertal inköpscentraler har det dessutom föreskrivits eller bestämts om skötseln av andra uppgifter i anslutning till upphandling. Exempel-

vis ska inköpscentralen Consipi i Italien utöver gemensam upphandling även ska sköta verkställandet av ett program i anslutning till effektivisering av användningen av offentliga medel. Islands inköpscentral ska utöver upphandling även koordinera sina kunders upphandling. Många inköpscentraler i olika länder upprätthåller elektroniska tjänster som är avsedda för upphandlingsverksamhet, exempelvis system för konkurrensutsättning. Inköpscentralen i Danmark SKI har som ett försök samlat in och analyserat upphandlingsuppgifter som gäller kommunerna. Försöket har varit lyckat och en fortsättning övervägs för närvarande.

2.3 Bedömning av nuläget

Den nuvarande verksamhetsmodellen inom statsförvaltningen enligt vilken Hansel Ab har svarat för statens gemensamma upphandling har fungerat bra och har uppnått de mål som ställts upp för den. Omfattningen av de produkter och tjänster som skaffas genom gemensam upphandling har årligen ökat från ca 140 miljoner euro (2007) till ca 775 miljoner euro (2016). Med hjälp av den ökande gemensamma upphandlingen har staten kunnat minska det arbete som förorsakas av överlappande konkurrensutsättningar och även uppnått betydande prisfördelar genom att koncentrera köpvolymer. Hos staten kan verksamhetsmodellen ytterligare effektiviseras genom att analysera de uppgifter om upphandling och planering som samlas in i datasystemen.

Utöver gemensam upphandling har Hansel Ab tillhandahållit sina kunder sakkunnigtjänster i anslutning till upphandling vilkas betydelse har ökat varje år och ämbetsverken har i stort sett varit nöjda med utbudet.

Kunskapen i fråga om upphandling har under de senaste åren fått större betydelse vilket poängterades också i samband med reformen av upphandlingslagen. Digitaliseringen av upphandlingen och det utvecklingsarbete som syftar till automatisering av upphandlings- och beställningsprocesserna och gemensamma plattformar inom statsförvaltningen kräver sakkunnig-, projekt- och informationsarbete, som inköpscentralen kan tillhandahålla sina kunder. Ur kompetenssynvinkel är inköpscentralerna servicecenter till vilka allmän kompetens och specialkompetens koncentreras. Ur kompetenssynvinkel är det viktigt att utöver att Hansel Ab direkt har kunnat delta i gemensam upphandling och rådgivningsuppgifter i anslutning därtill har bolaget via sina sakkunniga dessutom kunnat delta i utvecklandet av statens upphandling. Det finns tecken på en ökande efterfrågan på denna typ av verksamhet inom hela den offentliga förvaltningen.

Landskapsreformen är för närvarande under beredning, vilket innebär att landskapens verksamhet eller ordnandet av upphandlingen inte ännu kan utvärderas. Det är emellertid klart att utvecklandet av upphandlingen och ordnandet av den gemensamma upphandlingen tar tid och att det är fråga om ett arbete som snarare omspannar år än månader.

Några särskilda bestämmelser om genomförandet av landskapens gemensamma upphandling kommer inte att utfärdas i samband med landskapsreformen. De upphandlande enheterna i landskapen ska emellertid konkurransutsätta sin upphandling enligt upphandlingslagen. Landskapen fattar själva beslut om hur de ordnar sin upphandling. Landskapen kan använda olika samarbetsarrangemang enligt upphandlingslagen. Eftersom staten finansierar landskapens verksamhet är det motiverat att stödja landskapens upphandling genom den samlade kompetens i fråga om upphandling som finns hos statens inköpscentral och genom att använda servicelösningar som stöder upphandlingen. Det är till fördel för uppnåendet av de inbesparingsmål som ställts upp för landskapsreformen om landskapen kan börja utnyttja statens inköpscentral så snart landskapens funktioner har kommit igång.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

I propositionen föreslås att lagen om Hansel Ab ändras så, att landskapen, landskapens nationella servicecenter, landskapens affärsverk och andra upphandlande enheter som står under landskapens bestämmande inflytande kan vara kunder hos Hansel Ab. Lagändringen hänför sig till denna del till det förslag till lagstiftning om inrättande av landskap och om en reform av ordnandet av social- och hälsovården (RP 15/2017 rd) som för närvarande är under behandling i riksdagen.

I propositionen föreslås preciseringar i Hansels uppgifter. Det föreslås att Hansel ska producera tjänster i anslutning till behandling och analysering av upphandlingsuppgifter samt tjänster i anslutning till de tekniska lösningarna. Tjänsterna förbättrar de upphandlande enheternas möjligheter att utveckla organiseringen, ledningen och planeringen i anslutning till sin upphandling. En bättre planering av upphandlingen än tidigare minskar i sin tur de administrativa kostnaderna och effektiviserar användningen av offentliga medel. Utöver för sina befintliga kunder tillhandahåller Hansel tjänster för behandling och analysering av upphandlingsuppgifter även för landskapen, som kan utnyttja tjänsten om de så vill. Det föreslås att Hansel även ska tillhandahålla sina kunder stödtjänster i anslutning till planeringen av upphandling. För att genomföra en informationstjänst som använder statens upphandlingsuppgifter ska till lagen även fogas en bestämmelse som gäller Hansels rätt att få uppgifter när det gäller nödvändiga uppgifter om upphandling i fråga om statens ämbetsverk och inrättningar samt landskap och vissa andra kunder hos bolaget.

Enligt propositionen föreslås att Hansel kan delta internationellt i genomförandet av gemensam upphandling enligt 22 § i upphandlingslagen. Om föremålet för denna typ av gemensam upphandling exempelvis är globala leverantörers varor (såsom licenser) eller tjänster, är det möjligt att förbättra Hansel Ab:s kunders upphandlingsvillkor. Föremål för samarbetet kan även vara samarbete och gemensam upphandling i anslutning till ansvarsfullhetssynpunkter, såsom CGR-auditering och upphandling av andra tjänster. Samarbete möjliggör även kompetensutveckling och införande av god praxis exempelvis av andra medlemsstaters upphandlande enheter som deltar i samarbetet.

4 Propositionens konsekvenser

Genom att lägga till upphandlande enheter i landskapen som kunder hos Hansel skulle man kunna uppnå betydande kostnadsbesparingar, förbättra kvaliteten på upphandlingen och minska på de administrativa kostnader som hänför sig till genomförandet av upphandlingen. Genom att ge landskapskunderna tillgång till tjänsterna hos den befintliga inköpscentralen som har etablerat sin verksamhet kan man undvika kostnader som hänför sig till inrättandet av nya enheter, överlappande upphandling samt upprättande av informationssystem som hänför sig till konkurrensutsättning och avtalsförvaltning.

Potentialen för den gemensamma upphandlingen av landskapens varor och tjänster inom förvaltningen beräknas uppgå till 1,4 miljarder euro per år. I enlighet med regeringens riktlinjer har landskapen rätt att ordna sin upphandling på det sätt de önskar. Landskapen kan följaktligen konkurrensutsätta sin upphandling själva eller utnyttja möjligheterna till gemensam upphandling. Undersökningar visar att man genom gemensam upphandling kan uppnå betydande ekonomiska besparingar, som hänför sig till de administrativa kostnaderna. Vidare kan man se att större volymer resulterar i prisförmåner och bättre avtalsförmåner. Enligt en undersökning utförd vid Helsingfors handelshögskola (Karjalainen et al. 2008) blir den ekonomiska besparingen i genomsnitt 20—25 procent jämfört med en decentraliserad upphandling. Sparpotentialen varierar emellertid för olika upphandlingskategorier. Inom statsförvaltningen har man

RP 63/2017 rd

inom vissa produktgrupper (exempelvis datorer) uppnått besparingar på upp till 40 procent genom upphandling.

I samband med landskapsreformen föreslås att det inrättas nationella servicecenter som svarar för lokalhantering, ekonomi- och personalförvaltning samt IKT-tjänster. Upphandlingsvolymen är betydande för dessa servicecenter. Genom att utnyttja inköpscentralens tjänster kan de inbesparingar som nämns ovan uppnås. Utöver detta kan man genom förverkligande av upphandling via inköpscentralen eller med hjälp av den koordinera upphandlingen och göra den tekniska infrastrukturen och tjänsteproduktionen enhetligare.

Det att landskapen blir kunder hos Hansel Ab förorsakar bolaget kostnader på uppskattningsvis 1 miljon euro, som huvudsakligen beror på rekrytering av sakkunniga. Hansel Ab har bedömt att kostnaderna på grund av detta som hänför sig till utvidgningen av kundkretsen kan täckas med verksamhetens avkastning före utgången av 2019. Upphandlingslagstiftningen förutsätter att de upphandlande enheter som har rätt att använda ramavtal som ska konkurrensutsättas specificeras i anbudsförfrågan. Det här innebär att även de upphandlande enheterna i landskapen ska framgå av anbudsförfrågan och att de således inte får börja använda redan befintliga ramavtal som Hansel Ab tidigare har konkurrensutsatt. Det tar ofta flera månader i anspråk att utreda upphandlingsbehoven hos landskapens upphandlande enheter och servicecenter, vilket föranleder en betydande fördröjning när det gäller genomförandet av upphandling med avtal som Hansel har konkurrensutsatt.

Hansel Ab och dess föregångare har fungerat som inköpscentral under varierande organisationsformer inom statsförvaltningen alltsedan 1940-talet. Hansel har en samlad juridisk och kommersiell kompetens i anslutning till upphandling samt kompetens i fråga om projektstyrning och ledning av klientrelationer samt rapportering. Enligt uppskattningar uppnås effektivitetsfördelar genom att man utnyttjar befintlig kompetens som tillhandahålls centraliserat jämfört med att nya organisationer inrättas.

I vissa sammanhang har det förts fram att en centralisering av upphandlingen kan leda till att små och medelstora företags situation försämras. Marknadens funktionsduglighet är en av de faktorer som styr inköpscentralernas verksamhet. Den kan främjas exempelvis genom att dela upphandlingen i mindre helheter, tillämpa regionala lösningar, anlita flera avtalsleverantörer samt genom andra medel som är lämpliga för upphandlingen och som syftar till att främja konkurrensen. Det bör dock noteras att det centrala för gemensam upphandling ofta är sådan upphandling där de aktörer som deltar i anbudsförfarandet verkar på nationell eller global nivå (exempelvis flygresor, anskaffningar av licenser, bränslen). Propositionen bedöms således inte ha några betydande konsekvenser för företagets verksamhet. Vid utgången av 2016 hade Hansel Ab ca 400 leverantörer som hade ca 2 500 underleverantörer. De små och medelstora företagen utgjorde 43 procent av ramavtalsleverantörerna 2016. Ett mål med reformen av upphandlingslagen har varit att förbättra situationen för små och medelstora företag. Det är viktigt att inköpscentralen vid genomförandet av gemensam upphandling, alltid då det är möjligt, aktivt tar fasta på de små och medelstora företagens möjligheter att ge anbud i anbudstävlingar vid samordnad upphandling. Detta kan göras t.ex. genom att man i förväg offentliggör planer om gemensam upphandling, gör så omfattande marknadsundersökningar som möjligt, delar upp upphandlingarna i delar samt undviker att ställa alltför höga lämplighetskrav på anbudsgivarna.

Små och medelstora företags deltagande i anbudsförfarandet för gemensam upphandling behöver också följas upp av inköpscentralen.

5 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet. Lagförslaget sändes på remiss till ministerierna, Finlands Kommunförbund rf, landskapsförbunden och sjukvårdsdistrikten. Följande instanser stödde i huvudsak propositionen och dess syften eller hade inget att yttra om den: inrikesministeriet, miljöministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, försvarsministeriet, arbets- och näringsministeriet, kommunikationsministeriet, Egentliga Finlands förbund, Kajanalands förbund, Sydkarelen förbund, Södra Österbottens förbund, Tavastlands förbund, Mellersta Finlands sjukvårdsdistrikt, Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt, Norra Österbottens sjukvårdsdistrikt, Statens ämbetsverk på Åland och Lapplands sjukvårdsdistrikt.

Vidare tog jord- och skogsbruksministeriet och försvarsministeriet fasta på att en utvidgning av kundkretsen inte får leda till att kostnaderna ökar orimligt för de nuvarande kunderna och att kostnadsökningen måste kunna täckas under övergångstiden. Arbets- och näringsministeriet tog dessutom fasta på behovet att precisera motiveringen till 2 § när det gäller bolagets produktion av nya sakkunnigtjänster samt lyfte fram målet att förbättra möjligheterna för små och medelstora företag att jämlikt delta i offentliga upphandlingsförfaranden. Ministeriet ansåg dessutom att det i 2 § föreslagna inkluderandet av internationell gemensam upphandling i Hansels uppgifter kan understödjas.

I 3 § i lagförslaget finns bestämmelser om Hansel Ab:s kunder. Kommunförbundet föreslog att landskapens affärsverk inte bör nämnas separat som kunder till Hansel Ab. Kommunförbundet, KL-Kuntahankinnat Oy, Norra Savolax sjukvårdsdistrikt, Satakunta sjukvårdsdistrikt och Lapplands förbund tog i sina yttranden fasta på att också andra inköpscentraler, såsom KL-Kuntahankinnat, bör kunna utnyttjas. I motiveringen till propositionen nämns det faktiskt att det är möjligt att utnyttja även andra inköpscentraler. I propositionen har det ändå inte utretts närmare under vilka förutsättningar andra än Hansel Ab kan tillhandahålla inköpscentralstjänster. Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt föreslog att modus för verbformen i den föreslagna 3 § ändras till konditionalis så att man i stället för att konstatera vilka bolagets kunder är säger ”kunder hos bolaget kan vara”.

Lapplands förbund påpekade vidare att samordnandet av Hansel Ab:s och KL-Kuntahankinnat Oy:s uppgifter och samarbetet mellan bolagen behöver tas i beaktande. Södra Karelen sjukvårdsdistrikt önskade en precisering i fråga om vad som avses med organisationer som omfattas av valfrihet men som inte är upphandlande enheter.

Uppmärksamhet vid de uppgifter om upphandling som samlas in och de bestämmelser som gäller detta fäste inrikesministeriet, utrikesministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, kommunikationsministeriet, gränsbevakningsväsendet, Polisstyrelsen, Skyddspolisen, Kommunförbundet, Norra Österbottens sjukvårdsdistrikt, Mellersta Finlands sjukvårdsdistrikt och Södra Karelen social- och hälsovårdsdistrikt. Dessutom påpekade Polisstyrelsen att insamlingen av uppgifter inte får bli en alltför betungande uppgift för de upphandlande enheterna. Skyddspolisen föreslog som ett alternativ att de upphandlande enheterna själva får fastställa vilka uppgifter som omfattas av sekretessen eller att försvars- och säkerhetsupphandlingen stryks ur propositionen.

Fortsatta förhandlingar fördes med justitieministeriet om den föreslagna 5 §, som gäller rätten att få uppgifter och produktionen av uppgifter, och motiveringen till den. I syfte att klargöra frågan ändrades lagförslaget enligt följande.

Paragrafens 1 mom. ändrades inte från vad som ursprungligen föreslogs. I det momentet föreskrivs det om utlämnande av uppgifter om upphandlingar till Hansel Ab. Enligt 5 § 1 mom. ska upphandlande enheter trots sekretessbestämmelserna till bolaget lämna ut sådana uppgifter

RP 63/2017 rd

om fakturering, beställningar och leverantörer samt sådana uppgifter om upphandlingsmängder, priser och upphandlingsplaner som är nödvändiga med tanke på ett effektivt och ekonomiskt genomförande av upphandling och med tanke på analysen av uppgifterna.

Utifrån responsen och de diskussioner som fördes med en företrädare för justitieministeriet fogades till 5 § ett 2 och ett 3 mom. I det föreslagna 2 mom. föreskrivs det om förbudet att röja eller lämna ut sekretessbelagda uppgifter samt införs ett förbud att använda sekretessbelagda uppgifter för att skaffa sig själv eller någon annan fördel. Enligt förslaget föreskrivs det dessutom att sekretessbelagda handlingar i bolaget ska få hanteras endast av de personer till vars arbetsuppgifter det hör att hantera upphandlingsuppgifter.

I det föreslagna 3 mom. föreskrivs det om bolagets skyldighet att sörja för skyldigheter i anslutning till datasäkerhet och skydd för uppgifter. Enligt 3 mom. ska bolaget se till att informationssystemen och uppgifterna i dem är behörigen skyddade och integrerade samt sörja för andra omständigheter som påverkar kvaliteten på uppgifterna.

Paragrafens 4 mom. motsvarar 2 mom. i det ursprungliga förslaget och i det momentet föreskrivs det om bolagets rätt att producera, lämna ut och offentliggöra informationsmaterial som omfattar upphandlingsuppgifter, om utlämnandet av informationsmaterialet inte på grund av de sökgrunder som använts, uppgifternas mängd, art eller innehåll eller datamaterialets användningsändamål strider mot vad som föreskrivs om sekretess och om skydd för personuppgifter.

När det gäller den terminologi som används i propositionen tog finansministeriets kommun- och regionförvaltningsavdelning fasta på att de termer som används i den föreslagna lagändringen i viss mån avviker från dem som används i landskapslagen. Utifrån detta yttrande kontrollerades terminologin så att den i möjligaste mån motsvarar landskapslagen och i motiveringen förtydligades frågan.

Propositionens konsekvensbedömning ansågs vara alltför knapphändig enligt social- och hälsovårdsministeriets, Kommunförbundets och Polisstyrelsens yttranden. Gränsbevakningsväsendet framförde i sitt yttrande att Hansel Ab:s roll inte bör utvidgas, utan att Hansel i framtiden endast ska koncentrera sig på konkurrensutsättning av varor och tjänster som är avsedda att användas i stor omfattning. Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt tog i sitt yttrande fasta på den särskilda karaktären hos upphandlingen inom hälso- och sjukvården samt vid behovet av tydliga roller för aktörerna när det gäller Hansel Ab och landskapen. Beaktas ska inte bara arbetsfördelningen utan också marknadsaspekterna i fråga om olika produktgrupper. Den tid inom vilken yttranden om lagutkastet skulle lämnas in ansågs av samkommunen för Satakunta sjukvårdsdistrikt vara alltför kort.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

2 §. Bolagets uppgifter. Förteckningen i paragrafens 2 mom. som gäller bolagets uppgifter utvidgas med produktion av behandlings- och analyseringstjänster i anslutning till upphandling samt tillhandahållande av tekniska lösningar i anslutning till dessa. Behandling av upphandlingsuppgifter är inte i 2 mom. avsedd upphandlingsverksamhet eller stödverksamhet för inköp, därför måste särskilda bestämmelser utfärdas om produktion av dessa.

Staten har inte haft någon samlad och detaljerad informationsresurs för upphandlingsuppgifter och någon uppgiftsproduktion som skulle utnyttja en sådan, utan uppgifterna är utspridda och måste samlas in från flera olika källor och system. I praktiken har uppgifternas exakthet motsvarat den nivå som uppgifterna i statens centralbokföring har. Bestämmelsen gör det möjligt att sammanställa en enhetlig och samlad informationsresurs och bygga upp en tjänst för uppgiftsproduktion till stöd för styrning av statens upphandlingsfunktion och genomförandet av upphandling. En centraliserad uppgiftstjänst kan stödja alla statens upphandlande enheter och på det här viset minska ämbetsverkens egen administrativa börda och behov av separata system. Det är naturligt att Hansel Ab som är statens inköpscentral samlar in uppgifterna, svarar för informationsresursen och utvecklar den.

Med behandling av upphandlingsuppgifter avses behandling av uppgifter i anslutning till upphandlande enheters upphandling, såsom uppgifter om fakturering och beställningar, leverantörer och produkter, upphandlingsmängder och priser samt upphandlingsplaner och upphandlingsannonser. Som ett resultat av analysering av dessa uppgifter får man information exempelvis om den upphandlande enhetens medelsanvändning, upphandlingarnas innehåll, leverantörer samt antal fakturor och beställningar. Uppgifterna kan utnyttjas vid organiseringen och ledningen av de upphandlande enheternas samt koncernnivåns upphandlingsfunktion, kategorisering, planering, uppföljning samt framförhållning i fråga om upphandling. Behandling av upphandlingsuppgifter är således en förutsättning när det gäller att producera tjänster i anslutning till utvecklandet av upphandlingen. Behandling och analysering av upphandlingsuppgifter förverkligas genom att i så stor utsträckning som möjligt utnyttja digitala lösningar såsom artificiell intelligens och robotteknik.

Dessutom föreslås att bolaget tillhandahåller sakkunnigtjänster för utnyttjandet av data för upphandling och för ledning av upphandling. Utöver utvecklandet av upphandlingsfunktionen behövs det behandling av upphandlingsuppgifter då upphandlingsplaner görs upp, framförhållning i fråga om kommande upphandling samt kartläggning av möjligheter till upphandling. Syftet med behandlingen av upphandlingsuppgifter samt tjänster för utvecklandet av upphandlingsfunktionen är att göra den kunskapsbaserade användningen av statsmedel effektivare och mer systematisk.

Bolaget kan tillhandahålla tjänster i anslutning till upphandlingsuppgifter för alla sina kunder. Utöver de nuvarande kunderna kan tjänsterna också tillhandahållas landskapen och deras upphandlande enheter. Utgångspunkten är emellertid att landskapen självständigt överväger sina behov av tjänster för utvecklandet av upphandlingsfunktionen. Landskapen och deras upphandlande enheter måste planera och bygga upp organisationen och styrmodellerna för sin upphandling och behöver för det här ändamålet sakkunnigtjänster för utvecklandet. Avsikten är att stödja uppkomsten av styrmodeller för landskapens upphandlingsfunktion, utvecklandet av upphandlingsfunktionen och en planmässig sådan. Avsikten är emellertid inte att ge Hansel ensamrätt att behandla och analysera upphandlingsuppgifterna utan att ge bolaget möjlighet till detta.

Till paragrafens 2 mom. fogas också ett omnämnande om att bolaget även kan tillhandahålla sina kunder sakkunnigtjänster i anslutning till upphandlingsavtal. Tjänsterna föreslås bl.a. innehålla hjälp med att göra upp avtal, hjälp med juridisk tolkning samt rådgivning då det uppstår oenighet. Tjänsterna ansluter sig exempelvis till upphandlingsavtal som har konkurrensutsatts på kundernas vägnar och i deras namn. Genom denna ändring förtydligas gällande lagstiftning där man inte har tagit ställning till stödet i anslutning till befintliga upphandlingsavtal.

Enligt 3 mom. ska bolaget genomföra ramavtal på det sätt som föreskrivs i lagen om statsbudgeten (423/1988) och med stöd av den. Det föreslås inga ändringar i momentet. Bestämmelsen gäller inte landskapen, eftersom landskapen inte omfattas av tillämpningsområdet för lagen om statsbudgeten.

I 4 § 12—14 punkten i upphandlingslagen finns definitioner av inköpscentral, centraliserad inköpsverksamhet och stödverksamhet för inköp. I 20 § i upphandlingslagen finns bestämmelser om upphandling hos inköpscentral. Enligt det föreslagna 4 mom. tillämpas upphandlingslagen inte på tjänstekontrakt mellan en upphandlande enhet och en inköpscentral som gäller produktion av centraliserad inköpsverksamhet eller av stödverksamhet för upphandling. Upphandlande enheter som är kunder hos Hansel kan således i enlighet med upphandlingslagen ingå ovan avsedda tjänstekontrakt utan konkurrensutsättning. I fråga om andra upphandlingar ska upphandlingslagen tillämpas, om inte t.ex. upphandlingens värde underskrider de nationella tröskelvärden som avses i 25 § i upphandlingslagen eller om inte någon annan avgränsning av upphandlingslagens tillämpningsområde lämpar sig för upphandlingen.

Paragrafens 4 mom. är nytt. Avsikten är att uppdatera bolagets uppgift enligt gällande lagstiftning och avlägsna det hinder som finns i nationell lag mot att delta i internationell upphandling. I 22 § i upphandlingslagen som trädde i kraft i början av 2017 ingår bestämmelser om upphandling hos en inköpscentral i en annan medlemsstat i Europeiska unionen samt gemensam upphandling med upphandlande enheter i medlemsstaterna. Upphandlingslagens 22 § grundar sig på upphandlingsdirektivet och syftet med den är att uppmuntra medlemsstaternas upphandlande enheter till gränsöverskridande samarbete samt att göra det möjligt att utnyttja tjänster hos en inköpscentral i en annan medlemsstat. Gränsöverskridande upphandling mellan upphandlande enheter kan utföras genom olika slags juridiska konstruktioner. Lagen om Hansel förutsätter att Hansels verksamhet riktar sig till den kundkrets som anges i lagen, vilket begränsar bolagets möjligheter att samarbeta med andra upphandlande enheter. Enligt den föreslagna bestämmelsen kan bolaget således delta i samarbete enligt 22 § i upphandlingslagen och även i sådana arrangemang där de som utnyttjar samarbetets resultat undantagsvis även kan vara andra än de upphandlande enheter som avses i 3 §. Kunder kan då även vara t.ex. kunder hos andra upphandlande enheter som deltar i samarbetet.

Då Hansel får delta i gemensam upphandling enligt 4 mom. kan bolaget delta i gränsöverskridande upphandlingsinitiativ, exempelvis samarbete med de övriga nordiska länderna med att skaffa drivmedel för isbrytare i ländernas hamnar, att skaffa licenser i samarbete med andra europeiska inköpscentraler, där en fördel med en gemensam förhandlingskraft kan vara möjligheten att förhandla fram ännu bättre villkor hos globala aktörer. Föremål för samarbetet kan också vara olika slag av innovativa anskaffningar samt deltagande i utvecklingsprojekt i anslutning till digitaliseringen. Europeiska kommissionen har uppmuntrat medlemsstaterna och i synnerhet inköpscentralerna till olika samprojekt. Kommissionen har betonat faktorer som hänför sig till en ökning av den gränsöverskridande handeln och sådana faktorer som hänför sig till förbättrandet av yrkeskunskap och spridning av nya handlingssätt.

3 §. Kunder. I enlighet med paragrafens 1 mom. fogas landskapen och landskapens upphandlande enheter till Hansels kundkrets. Med landskap avses ett offentligt samfund enligt

2 § i förslaget till landskapslag. Landskapens upphandlande enheter är bl.a. landskapens affärsverk och landskapens nationella servicecenter. Med landskapets affärsverk avses ett affärsverk enligt 52 § i förslaget till landskapslag som har grundats av landskapet och som producerar sådana tjänster som ingår i landskapets organiseringsansvar. Med landskapens nationella servicecenter avses sådana servicecenter som avses i 118 § i förslaget till landskapslag. Med andra upphandlande enheter i landskapen avses i 4 § i landskapslagen avsedda sammanlutningar, bolag och stiftelser som ingår i en landskapskoncern och som fungerar som upphandlande enheter enligt upphandlingslagen. Enligt momentet kan bolaget således tillhandahålla tjänster utöver till sina nuvarande kunder även till landskapen och andra upphandlande enheter som ingår i landskapskoncerner. Enligt 4 § 12 punkten i upphandlingslagen ska inköpscentralen tillhandahålla verksamhet till de upphandlande enheter som äger centralen eller till sådana upphandlande enheter i fråga om vilka bestämmelser om rätten att tillgodogöra sig inköpscentralens verksamhet utfärdas särskilt. Eftersom landskapen inte äger aktier i Hansel Ab är det nödvändigt att föreskriva om deras kundrelationer.

Kund hos bolaget kan enligt 2 mom. även vara ett sådant offentligt organ på vilket landskapet, landskapets affärsverk, landskapens nationella servicecenter eller någon annan upphandlande enhet i landskapet utövar ett bestämmande inflytande på grund av finansiering eller utnämning. Ett sådant offentligt organ kan exempelvis vara en upphandlande enhet som landskapet och kommunen äger tillsammans och på vilket landskapet utövar ett bestämmande inflytande med stöd av större äganderätt eller vara ett nationellt servicecenters dotterbolag som avses i 125 § i förslaget till landskapslag. Enligt upphandlingslagen och lagen om Hansel Ab kan kunder hos en inköpscentral endast vara upphandlande enheter. Således kan exempelvis organisationer som omfattas av valfrihet och som inte är upphandlande enheter inte heller vara kunder hos bolaget, även om de i övrigt uppfyller förutsättningarna enligt 2 mom.

Med upphandlande enheter i landskapen avses även den temporära förvaltning som ansvarar för inrättandet av landskapen. Kunder hos bolaget kan således även vara organisationer under det skede då landskapen inrättas, exempelvis temporära beredningsorgan och deras sektioner. Avsikten är att de temporära beredningsorgan som inrättas för landskapsreformen ska bereda inledandet av landskapets verksamhet och förvaltning och utöva beslutanderätt i dessa frågor fram till det att landskapsfullmäktiges mandattid börjar löpa. Enligt förslaget till landskapslag och det därtill hörande förslaget till införelag är syftet att beredningsorganet har rätt att ingå tidsbundna avtal som bindande för landskapet och som kan gälla till utgången av 2019. Som kund hos Hansel Ab kan den temporära förvaltningen genomföra upphandling för de landskap som ska inrättas och utnyttja sakkunnigtjänster i anslutning till upphandling exempelvis för att skapa organisations-, lednings- och planeringsmodeller för upphandlingsfunktionen i landskapen.

Det föreslås att de upphandlande enheterna i landskapen ska ha rätt att använda gemensam upphandling konkurrensutsatt av Hansel som ett alternativ till egen konkurrensutsättning eller till användning av andra inköpscentraler, förutsatt att de upphandlande enheterna har rätt att använda en inköpscentral. Däremot har Hansel rätt att med utgångspunkt i landskapens behov planera produktionen av stödtjänster samt de produkt- och serviceområden i fråga om vilka gemensam upphandling ska genomföras.

Utöver i fråga om sina nuvarande kunder fungerar Hansel således även i fråga om landskapens upphandling som en professionell anbudspart och sakkunnig i offentlig upphandling samt som förvaltare av upphandlingsavtal och leverantöruppgifter. Avsikten är att Hansel ska sammanställa landskapens och sina andra kunders upphandlingsvolym till helheter som beaktar konkurrenssituationen och främja högklassigt genomförande av landskapens upphandling och ef-

fektivt utnyttjande av resurser samt stödja landskapen även i fråga om planering och konkurrensutsättning av krävande upphandling.

5 §. Rätt att få uppgifter och produktion av uppgifter. I lagen föreslås en ny bestämmelse om rätten att få och att behandla uppgifter i anslutning till behandling av upphandlingsuppgifter. Bestämmelsen är nödvändig för genomförandet av den uppgift som avser upphandlingsuppgifter och analysering som avses i 2 § 2 mom.

Enligt 1 mom. ska de upphandlande enheter som avses i 3 § 1 mom. trots sekretessbestämmelserna till bolaget lämna ut sådana uppgifter om fakturering, beställningar och leverantörer samt sådana uppgifter om upphandlingsmängder, priser och upphandlingsplaner som är nödvändiga med tanke på ett effektivt och ekonomiskt genomförande av upphandling och med tanke på analysen av uppgifterna. Uppgifterna erhålls i regel automatiskt från olika datasystem, exempelvis sådana som är avsedda för behandling av uppgifter som gäller beställningar, inköpsfakturer, resor och betalkort. De uppgifter som gäller upphandlingsplaner ska kunderna i regel själva lämna via datasystemet. Det är dock inte meningen att personuppgifter ska lämnas till bolaget eller att bolaget ska behandla sådana.

De uppgifter som överlåtelseskyldigheten gäller är nödvändiga för genomförandet av upplysningstjänsten och utvecklandet av upphandlingen. Uppgifter som gäller upphandling och uppgifter om upphandlingsplaner är i regel offentliga myndighetsuppgifter. Sådana uppgifter kan således överlåtas till bolaget med samtycke av myndigheten i fråga. Enligt 26 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet kan en myndighet ur en sekretessbelagd myndighetshandling lämna ut uppgifter, om det i lag särskilt tagits in uttryckliga bestämmelser om rätten att lämna ut eller att få uppgifter eller när sekretessplikt har föreskrivits till skydd för någons intressen och denne samtycker till att uppgifter lämnas ut. I fråga om de sekretessgrunder som anknyter till uppgifterna tillämpas 24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. De upphandlande enheterna svarar för märkningen av uppgifterna som sekretessbelagda i sina system för ekonomiförvaltning med iakttagande av bestämmelser och föreskrifter i anslutning till detta, såsom Statskontorets föreskrifter om hantering av konfidentiella uppgifter i systemet för försäljningsfakturer som ska tillämpas av de statliga organisationer som hör till statens budgetekonomi.

Den skyldighet att lämna ut uppgifter som avses i paragrafen gäller även landskap och deras upphandlande enheter. I utkastet till landskapslag föreslås det att lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet även ska gälla landskapens myndigheter, så deras upphandlingsuppgifter är i princip offentliga. Med tanke på förvaltningen av ett centraliserat datalager och analyseringen av uppgifterna är det viktigt att uppgifterna är så kompletta och mätbara med samma mått som möjligt när de kommer från staten och också från landskapen och deras upphandlande enheter, så överlåtelseskyldigheten ska enligt förslaget också gälla sekretessbelagda uppgifter. Landskapens upphandlingsuppgifter behövs bl.a. till styrningen och uppföljningen av landskapens verksamhet och investeringar. Den tjänst för uppgiftsproduktion som ska skapas i Hansel kan således stödja analyseringen av landskapens upphandlingsuppgifter. Behovet att analysera landskapens upphandlingsuppgifter har lyfts fram i regeringens ställningstaganden som gäller social- och hälsovårds- samt landskapsreformen.

I 2 mom. föreskrivs det om personer som har rätt att hantera sekretessbelagda uppgifter, om den tystnadsplikt som är förknippad med sekretessbelagda uppgifter samt om förbudet att använda sekretessbelagd information för att skaffa sig själv eller någon annan fördel eller för att skada någon annan. Enligt förslaget ska upphandlande enheter när de lämnar ut information ge bolaget uppgifter om vilka upphandlingsuppgifter de anser vara sekretessbelagda. Sekretessbelagda uppgifter får i bolaget hanteras endast av de personer till vars arbetsuppgifter det hör att hantera upphandlingsuppgifter. Att de personer som deltar i hanteringen av sekretessbe-

RP 63/2017 rd

lagda uppgifter är tillförlitliga och oförvitliga ska kontrolleras med de medel som lagstiftningen erbjuder, såsom med säkerhetsutredningar av personerna. Personerna ska också utbildas i hanteringen av uppgifterna. Sekretessen ska säkerställas också i situationer där hanteringen av uppgifter sker på uppdrag av bolaget och för bolagets räkning också av någon annan hanterare av uppgifter, såsom datasystemleverantören. Med sådana instanser måste man ingå säkerhetsavtal genom vilka det säkerställs att uppgifterna hanteras på ett ändamålsenligt sätt och att deras sekretess bevaras.

I 3 mom. föreskrivs det att informationssystemen och uppgifterna ska vara behörigen skyddade och integrerade samt att andra omständigheter som påverkar kvaliteten på uppgifterna ska söras för. Bestämmelsen förutsätter att bolaget vidtar behöriga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa en säker hantering av uppgifterna med beaktande av tekniska lösningar, utgifter för genomförandet, hanteringskaraktär samt risker enligt sannolikhet och allvar. Bestämmelsen förutsätter också att informationsmaterialet skyddas inte bara genom ändamålsenliga it-lösningar utan också genom åtgärder i anslutning till lokalernas säkerhet, såsom låsanordningar och tillträdeskontroll.

Enligt paragrafens 4 mom. kan bolaget producera, lämna ut och offentliggöra informationsmaterial som omfattar upphandlingsuppgifter, om utlämnandet av informationsmaterialet inte äventyrar sekretessen eller skyddet för personuppgifter. Bolaget kan behandla och förädla uppgifter och producera olika analyser utifrån det som gäller kundernas medelsanvändning, upphandling, leverantörer samt antal räkningar och beställningar. Uppgifterna kan lämnas ut till de upphandlande enheter vars uppgifter det rör sig om att användas t.ex. för utveckling av upphandlingen och uppföljning av medelsanvändningen samt för planeringen av upphandlingar. Till de upphandlande enheterna kan självfallet lämnas ut deras egna sekretessbelagda uppgifter, antingen som sådana eller kompletterade med annan information. Uppgifter kan även lämnas ut till finansministeriet, som svarar för ledningen och utvecklingen av statens upphandlingsfunktion.

Offentliga upphandlings- och analysuppgifter offentliggörs också för andra upphandlande enheter (såsom för statens bokföringsenheter) samt för allmänheten som öppen data. Till den del de uppgifter som bolaget fått innehåller sekretessbelagd information ska den anonymiseras eller offentliggöras i en sådan form att sekretessen inte äventyras genom att uppgifter kombineras. Avsikten är att sekretessbelagd information lämnas ut som sådan endast om utlämnandet grundar sig på lag.

Syftet med behandlingen och offentliggörandet av uppgifter är att främja öppenheten i fråga om upphandling och användningen av offentliga medel, vilket främjar uppföljningen av de upphandlande enheternas verksamhet och medelsanvändning, ett korrekt genomförande av upphandling och förebyggandet av korrupktion. Bestämmelsen främjar således öppen förvaltning och offentlighet i fråga om myndigheternas ekonomiska uppgifter.

Hösten 2016 öppnade finansministeriet tutkibudjettia.fi tjänsten, som är ett infopaket om budgeten. De flesta städerna offentliggör upphandlingsdata. Allmänheten kan ges tillgång till statens upphandlingsdata exempelvis i form av färdiga rapporter och en informationstjänst. Efter det att statens upphandlingsuppgifter offentliggjorts är det motiverat att motsvarande uppgifter offentliggörs också i fråga om landskapens upphandlingsuppgifter. Avsikten är att man internt inom staten kan producera och utnyttja myndigheternas informationsmaterial i situationer där det med tanke på det intresse som skyddas inte finns några hinder för att lämna ut uppgifter. Bestämmelsen främjar således de syften i fråga om utnyttjandet av informationsmaterial som avses i 21 § i lagen om offentlighet i myndigheternas uppgifter.

2 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om Hansel Ab

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Hansel Ab (1096/2008) 2 § och 3 § 1 mom., av dem 2 § sådan den lyder
delvis ändrad i lag 1410/2016, samt
fogas till lagen en ny 5 § som följer:

2 §

Bolagets uppgifter

Bolaget är en sådan inköpscentral som avses i 4 § 12 punkten i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016), i 10 § 2 mom. i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011) och i 4 § 12 punkten i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (1398/2016).

Bolaget har till uppgift att producera centraliserad upphandlingsverksamhet och stödverksamhet för inköp för sina kunder. Bolaget förvaltar upphandlingskontrakt och producerar sakkunnigtjänster för sina kunder i anslutning till upphandlingskontrakt. Dessutom har bolaget till uppgift att för sina kunder producera sakkunnig- och utvecklingstjänster i anslutning till upphandling samt tjänster för behandling och analys av uppgifter om upphandling och tekniska lösningar i anslutning till dessa.

Bolaget genomför upphandlingskontrakt och ramavtal på det sätt som särskilt anges i lagen om statsbudgeten (423/1988) och med stöd av den eller så som föreskrivs genom beslut av finansministeriet.

Bolaget kan dessutom delta i gemensamma upphandlingar som genomförs tillsammans med andra upphandlande enheter i medlemsstater i Europeiska unionen samt bedriva annat samarbete i enlighet med 22 § i lagen om offentlig upphandling och koncession. Också andra upphandlande enheter än de som avses i 3 § kan i enskilda fall vara kunder i fråga om de tjänster som genomförs inom sådant samarbete.

3 §

Kunder

Kunder hos bolaget är ämbetsverken och inrättningarna inom statsförvaltningen, de statliga affärsverken samt fonderna utanför statsbudgeten. Kunder hos bolaget är också riksdagen samt de enheter som är underställda riksdagen och som övervakas av den och är verksamma i anslutning till den. Kunder hos bolaget är dessutom landskapen och andra upphandlande enheter i landskapen.

---

5 §

Rätt att få uppgifter och produktion av uppgifter

Upphandlande enheter enligt 3 § 1 mom. ska trots sekretessbestämmelserna till bolaget lämna ut sådana uppgifter om fakturering, beställningar och leverantörer samt sådana uppgifter om upphandlingsmängder, priser och upphandlingsplaner som är nödvändiga för ett effektivt och ekonomiskt genomförande av upphandling och för analysen av uppgifter.

RP 63/2017 rd

En person som är anställd hos bolaget eller dess underleverantör får inte för tredje man röja eller till tredje man lämna ut sekretessbelagda uppgifter som bolaget fått med stöd av 1 mom. och inte heller använda dem för att skaffa sig själv eller någon annan fördel eller för att skada någon annan. Sekretessbelagda uppgifter får i bolaget behandlas endast av de personer till vars arbetsuppgifter det hör att behandla upphandlingsuppgifter.

Bolaget svarar för att informationssystemen och uppgifterna i dem skyddas på ett ändamålsenligt sätt och för uppgifternas integritet samt för andra omständigheter som påverkar kvaliteten på uppgifterna.

Bolaget kan producera, lämna ut och offentliggöra informationsmaterial som omfattar uppgifter om upphandlingar, om utlämnande av informationsmaterialet inte utifrån de sökgrunder som använts, uppgifternas mängd, art eller innehåll eller informationsmaterialets användningsändamål strider mot vad som föreskrivs om sekretess och om skydd för personuppgifter.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 1 juni 2017

Statsminister

Juha Sipilä

Kommun- och reformminister Anu Vehviläinen

Lag

om ändring av lagen om Hansel Ab

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om Hansel Ab (1096/2008) 2 § och 3 § 1 mom., av dem 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1410/2016, samt *fogas* till lagen en ny 5 § som följer:

Gällande lydelse

2 §

Bolagets uppgifter

Bolaget är en sådan inköpscentral som avses i 4 § 12 punkten i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016), i 10 § 2 mom. i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011) och i 4 § 12 punkten i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (1398/2016).

Bolaget har till uppgift att producera centraliserad upphandlingsverksamhet och stödverksamhet för inköp för sina kunder. Bolaget förvaltar upphandlingskontrakt. Dessutom har bolaget till uppgift att producera sakkunnig- och utvecklingstjänster i anslutning till upphandling för sina kunder.

Bolaget genomför upphandlingskontrakt och ramavtal på det sätt som särskilt bestäms i lagen om statsbudgeten (423/1988) och med stöd av den eller så som föreskrivs genom finansministeriets beslut.

Förslagen lydelse

2 §

Bolagets uppgifter

Bolaget är en sådan inköpscentral som avses i 4 § 12 punkten i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016), i 10 § 2 mom. i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011) och i 4 § 12 punkten i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (1398/2016).

Bolaget har till uppgift att producera centraliserad upphandlingsverksamhet och stödverksamhet för inköp för sina kunder. Bolaget förvaltar upphandlingskontrakt *och producerar sakkunnigtjänster för sina kunder i anslutning till upphandlingskontrakt*. Dessutom har bolaget till uppgift att *för sina kunder producera sakkunnig- och utvecklingstjänster i anslutning till upphandling samt tjänster för behandling och analys av uppgifter om upphandling och tekniska lösningar i anslutning till dessa*.

Bolaget genomför upphandlingskontrakt och ramavtal på det sätt som särskilt anges i *lagen om statsbudgeten (423/1988) och med stöd av den eller så som föreskrivs genom beslut av finansministeriet*.

Bolaget kan dessutom delta i gemensamma upphandlingar som genomförs tillsammans med andra upphandlande enheter i medlemsstater i Europeiska unionen samt bedriva annat samarbete i enlighet med 22 § i lagen om offentlig upphandling och koncession. Också andra upphandlande enheter än de som avses i 3 § kan i enskilda fall vara kunder i

fråga om de tjänster som genomförs inom sådant samarbete.

3 §

Kunder

Bolagets kunder består av ämbetsverken och inrättningarna inom statsförvaltningen, de statliga affärsverken samt fonderna utanför statsbudgeten. Till bolagets kunder hör också riksdagen samt de enheter som är underställda riksdagen och som övervakas av den och är verksamma i anslutning till den.

-----

3 §

Kunder

Kunder hos bolaget är ämbetsverken och inrättningarna inom statsförvaltningen, de statliga affärsverken samt fonderna utanför statsbudgeten. Kunder hos bolaget är också riksdagen samt de enheter som är underställda riksdagen och som övervakas av den och är verksamma i anslutning till den. Kunder hos bolaget är dessutom landskapen och andra upphandlande enheter i landskapen.

-----

5 §

Rätt att få uppgifter och produktion av uppgifter

Upphandlande enheter enligt 3 § 1 mom. ska trots sekretessbestämmelserna till bolaget lämna ut sådana uppgifter om fakturering, beställningar och leverantörer samt sådana uppgifter om upphandlingsmängder, priser och upphandlingsplaner som är nödvändiga för ett effektivt och ekonomiskt genomförande av upphandling och för analysen av uppgifter.

En person som är anställd hos bolaget eller dess underleverantör får inte för tredje man röja eller till tredje man lämna ut sekretessbelagda uppgifter som bolaget fått med stöd av 1 mom. och inte heller använda dem för att skaffa sig själv eller någon annan fördel eller för att skada någon annan. Sekretessbelagda uppgifter får i bolaget behandlas endast av de personer till vars arbetsuppgifter det hör att behandla upphandlingsuppgifter.

Bolaget svarar för att informationssystemen och uppgifterna i dem skyddas på ett ändamålsenligt sätt och för uppgifternas integritet samt för andra omständigheter som påverkar kvaliteten på uppgifterna.

Bolaget kan producera, lämna ut och offentliggöra informationsmaterial som omfattar uppgifter om upphandlingar, om utlämnande av informationsmaterialet inte utifrån de sökgrunder som använts, uppgifternas mängd, art eller innehåll eller informations-

RP 63/2017 rd

materialets användningsändamål strider mot vad som föreskrivs om sekretess och om skydd för personuppgifter.

Denna lag träder i kraft den   20   .